

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасні дослідження вказують на той факт, що управління підприємствами переконливо стверджують, що забезпечення сталого довгострокового функціонування та розвитку агропромислового сектору має опиратися на ретельний менеджмент цих процесів, в основі якого – безпекоорієнтоване управління. Своєю чергою, базисом тут слугують знання в сфері економічної безпеки підприємств і організацій [3]. В умовах війни вітчизняні підприємства, які спеціалізуються в агропромисловій сфері, зіштовхнулися зі значними труднощами, головно пов'язаними зі дестабілізацією на внутрішньому ринку. Відтак, загрози економічній безпеці агропромислового підприємства стосуються всіх без виключення її складових, як от – фінансова, техніко-технологічна, інтелектуально-кадрова, ринкова, інформаційна та силова [2, с. 170].

Ефективне безпекоорієнтоване управління починається з ідентифікації загроз економічній безпеці агропромислового підприємства. За результатами аналізу специфіки та сучасних умов господарювання вітчизняних агропромислових підприємств встановлено, що головними загрозами, на протидію яким має бути спрямована активна діяльність в цій сфері є наступні: негативні наслідки дестабілізації внутрішнього ринку в умовах війни, які призводять до декапіталізації, погіршення фінансових результатів, отримання збитків, банкрутства, нерентабельності інвестиційних проєктів (фінансова компонента безпеки); втрата клієнтської бази і погіршення економічних результатів господарювання через застосування морально і фізично застарілих технологій, зниження

конкурентоспроможності через недосконалість в технологічному рівні, знос основних засобів (техніко-технологічна безпека); зниження попиту на послуги через низький рівень інтелектуально-кадрового забезпечення, втрата ключового персоналу через міграцію та мобілізацію, неритмічні бізнес-процесів через низьку якість персоналу (інтелектуально-кадрова безпека); звуження внутрішнього ринку і втрата клієнтів та доходів, вихід на внутрішній ринок більш конкурентоспроможних міжнародних компаній, погіршення логістичної інфраструктури агропромислового сектору (ринкова компонента безпеки); кіберзлочини відносно підприємства, низький рівень цифровізації бізнес-процесів і відносин, діджитал-компетенцій персоналу (інформаційна безпека); руйнування матеріально-технічної та техніко-технологічної бази, логістичної інфраструктури підприємства в умовах воєнних дій, рейдерство, викрадення майна та активів, ключового персоналу, втрата комерційної таємниці через шпигунство (силова складова безпеки) [1; 4].

Слід відзначити, що на засадах врахування цих викликів агропромислового підприємства слід реалізувати збалансований комплекс заходів, які мають на меті зміцнення засад фінансової безпеки (формування страхових і резервних фондів; якісне управління та страхування фінансових ризиків; більш ретельне фінансове прогнозування і планування; укладання довгострокових контрактів; диверсифікація джерел формування та розподілу фінансових потоків), покращення техніко-технологічної системи (модернізація техніко-технологічної і матеріально-технічної бази логістичного господарства; активна інноваційна діяльність, інвестування в дослідження та розробки, впровадження інновацій; активна й продуктивна діяльність на ринку об'єктів інтелектуальної власності), розвиток інтелектуально-кадрового забезпечення (нарощення й ефективне використання інтелектуально-кадрового капіталу; розвиток і підвищення кваліфікації персоналу;

удосконалення системи мотивації праці), вдосконалення діяльності на ринку (активна діяльність з маркетингових досліджень ринків; співпраця з іноземними партнерами; інвестиції в розвиток агропромислової інфраструктури; вдосконалення власної маркетингової діяльності), зміцнення інформаційного сектора безпеки (співпраця з суб'єктами ІКТ в сфері діджиталізації бізнес-процесів та зміцнення інформаційної гігієни, забезпечення інформаційної безпеки підприємства та його контрагентів), покращення силової безпеки (страхування воєнних ризиків; збільшення витрат на безпеку і юридичний супровід бізнесу; здійснення активної економічної розвідки, удосконалення внутрішніх системи захисту від економічного шпигунства; співпраця з провідними агентами ринку в сфері силової безпеки) суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел

1. Васильців Т., Лупак Р., Васильців В. Характеристика функціональних складових економічної безпеки сектору інформаційно-комунікаційних технологій України. Економічний дискурс. 2017. № 1. С. 161-172.
2. Вівчар О. І. Управління економічною безпекою підприємств: соціогуманітарні контексти: монографія. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. 474 с.
3. Vivchar O., Chudyk N. Strategy of strengthening the economic security of enterprises of network structures: pragmatics and key vectors of development. Law, Policy and: Security : Journal homepage. West Ukrainian National University. 2023. 1(1). С. 55–67.
4. Перерва П., Череп А., Романчик Т., Дьякова Н. Оптимізація ризиків економічної безпеки підприємства на засадах логістики. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки). 2022. № 2. С. 81-87.